

Številka: 007-21/2014/4

Datum: 15.1.2015

Ministrstvo za notranje zadeve
Štefanova ulica 2

1501 Ljubljana

ZADEVA: Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o referendumu in o ljudski iniciativi (EVA: 2014-1711-0082) – mnenje Informacijskega pooblaščenca

ZVEZA: Vaše elektronsko sporočilo z dne 12. 1. 2015 in dopis št. 0070-3/2015/2 z dne 7. 1. 2015

Spoštovani,

Informacijski pooblaščenec (v nadaljevanju: Pooblaščenec) je po elektronski pošti prejel zaprosilo za mnenje oziroma pripombe k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o referendumu in ljudski iniciativi (v nadaljevanju: predlog), zato na podlagi 48. člena Zakona o varstvu osebnih podatkov (Ur. l. RS, 94/07-UPB1, v nadaljevanju: ZVOP-1) daje predhodno mnenje o usklajenosti določb predloga z zakonom in drugimi predpisi, ki urejajo osebne podatke.

Pripombe k 5. členu predloga (sprememba 2. odst. 12. člena ZRLI-UPB2)

Sprememba 12/II člena veljavnega ZRLI-UPB2 predvideva, da so podatki o osebnem imenu, datumu rojstva in naslovu stalnega prebivališča predstavnika predlagatelja referenduma javni. V obrazložitvi je navedeno le, da so za javne določeni tisti podatki, ki predstavnika enolično določajo, kar naj bi bilo potrebno zaradi preglednosti postopka.

Pooblaščenec meni, da je za potrebe preglednosti postopka vsekakor potrebno, da so organi, ki v postopku izvajajo določena opravila (preverjanje podpisov) in odločajo o popolnosti in ustreznosti vloženega predloga, seznanjeni z osebnimi podatki predstavnika predlagatelja, ne vidi pa nobenega utemeljenega razloga oziroma legitimnega namena, ki bi narekovala javnost teh osebnih podatkov – zgolj preglednost postopka namreč še ne pomeni, da morajo biti javni vsi navedeni osebni podatki (zlasti rojstni datum in naslov stalnega prebivališča). V obrazložitvi k predlogu je treba zato navesti bolj tehtno obrazložitev k predlagani določbi, predvsem pa je treba tudi v sam zakon zapisati namen javnosti osebnih podatkov predstavnika predlagatelja referenduma, ter »način javnosti« (na primer na zahtevo, ali se objavi na spletni strani, ali je na vpogled pri organu in katerem), predvsem pa tudi rok javnosti tega podatka. Zagotovo za namen enolične identifikacije predstavnika predlagatelja referenduma zaradi same preglednosti postopka ni nobene potrebe, da je njegov datum rojstva in naslov stalnega prebivališča javen za vedno – še toliko manj, če bi se ti osebni podatki objavili na spletu. Za namen preglednosti postopka, na primer zadostuje, da so osebni podatki javni, dokler postopek ni zaključen.

Pooblaščenec zato primarno predlaga, da predlagano spremembo 12/II črtate iz predloga. Če vseeno menite, da je javnost teh osebnih podatkov nujno potrebna in primerna, morate to ustrezno opredeliti v zakonodajnem gradivu (opraviti predhodni ustavni test sorazmernosti),

poleg tega pa (legitimen!) namen javnosti zapisati v sam zakon, skupaj z »načinom javnosti« (ki mora biti prav tako ustrezen in primeren glede na legitimen namen, ki naj se ga z javnostjo doseže) in rokom oziroma pogojem, po katerem osebni podatki niso več javni.

Pripombe k 10. členu predloga (sprememba 8., 9. in 10. odst. 16.b člena ZRLI-UPB2)

Spremembe 16.b člena predvidevajo ukinitve t. i. evidence potrjenih obrazcev iz veljavnega 4. odst. 16.b člena ZRLI-UPB2 in vpis podatka o izraženi podpori pobudi ali zahtevi za razpis referendumu posameznega volivca neposredno v evidenco volilne pravice. Nedvomno je evidentiranje izražene podpore, ki jo posamezen volivec lahko k posameznemu predlogu poda le enkrat, nujno potrebno, vendar Pooblaščenec meni, da vpis izražene podpore neposredno v evidenco volilne pravice ni sorazmeren; še toliko bolj, ker ni določen rok hrambe tega podatka v evidenci volilne pravice. Glede na namen evidentiranja podatka o izraženi podpori pobudi oziroma zahtevi (da se preveri, ali je bila ta res izražena le enkrat), bi morali v zakonu opredeliti, da se po poteku roka za zbiranje podpisov podpore podatki o izraženi podpori posamezni pobudi oziroma zahtevi iz evidence volilne pravice izbrišejo. Ko dajanje podpisov podpore ni več mogoče, tudi preverjanje, ali je bila podpora dana le enkrat, ni več potrebno. Osebni podatki se namreč lahko zbirajo, obdelujejo oziroma hranijo le dokler za to obstaja v zakonu opredeljen namen.

Poleg tega trajna hramba podatkov o izražanju volilne pravice ne posega neupravičeno le v ustavno pravico posameznika do varstva osebnih podatkov in svobodo izražanja v najširšem smislu, ampak tudi v posameznikove politične pravice.

Pooblaščenec opozarja še na morebitne neskladnosti na področju varstva osebnih podatkov zaradi veljavnega Zakona o evidenci volilne pravice (Ur. l. RS, št. 98/13; v nadaljevanju: ZEVP-2), do katerih utegne priti, zaradi vpisovanja podatka o podani podpori pobudi oziroma zahtevi neposredno v evidenco volilne pravice (predvsem glede pooblastil za uporabo posameznih osebnih podatkov iz evidence volilne pravice s strani različnih organov, ki opravljajo posamezna volilna opravila v zvezi z različnimi volitvami in referendummi na različnih ravneh (državni, lokalni).

Glede preostalih določb predloženega predloga Pooblaščenec nima pripomb oziroma se te ne nanašajo na obdelavo osebnih podatkov.

S spoštovanjem,

Informacijski pooblaščenec
Mojca Prelesnik, univ.dipl.prav.,
pooblaščenka